

Круглий стіл для вчителів на тему «Бібліотека колегіуму: література краєзнавчої тематики».

Виступ завідуючої бібліотекою

Цьогорічний Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек відбудуватиметься під гаслом «Краєзнавство в шкільній бібліотеці: нові традиції та цінності». Головна мета Всеукраїнського місячника – сприяння поглибленню пізнавального інтересу учнів до рідного краю як складової України, виховання у них поваги і шанобливого ставлення до історико-культурної спадщини, пробудженню почуття національної свідомості, любові та поваги до своєї Батьківщини.

Здобута Україною незалежність і побудова суверенної держави обумовили необхідність підвищення ролі бібліотек у відновленні історичної пам'яті народу, становленні його національної свідомості, вихованні гідності й патріотизму. Щоб пишатися рідним краєм і любити його, важливо добре знати його історію, мову, культуру. З огляду на це одним з пріоритетних напрямів патріотичного виховання молоді є краєзнавство, яке ґрунтується на принципах гуманізації, демократизації, системності, науковості та культуровідповідності.

Сучасний інтерес суспільства до проблем краєзнавства сприяє усвідомленню того, що любов до Батьківщини, почуття патріотизму, відповідальності за її долю формуються з дитинства. Освіта дітей завжди починається з ознайомлення з найближчим навколишнім світом і людьми, які живуть поряд. Саме цю роль виконує краєзнавство.

Нині краєзнавство – найпатріотичніша наука, переживає духовне піднесення, здійснюється пошук нових форм, розширюється коло завдань, уточнюється їх зміст. Краєзнавчі знання необхідні не тільки суспільству в цілому або групам людей, а й кожній людині, яка має знати, хто вона і звідки

походить. Адже людина, яка пам'ятає про своє коріння, є більш свідомою, достойною, сильною й інтелігентною.

Шкільна бібліотека як обов'язковий структурний підрозділ закладу загальної середньої освіти і важлива складова його освітнього простору займає важливе місце у системі краєзнавчої роботи. Вона сприяє духовно-етичному вихованню молоді, оскільки, привертаючи до читання молодь, передбачає збереження духовної спадщини, дбайливе ставлення до Батьківщини, у тому числі й «малої».

В цьому році шкільна бібліотека проводить заходи за наступним планом:

1. Виставка фотографій на тему «Кропивницький очима дітей» (5-6 класи).
2. Бібліотечний урок на тему «Таємниці рідної природи» за казками та оповіданнями для дітей В.О. Сухомлинського (для учнів 3 класів).
3. Бібліотечний урок на тему «Всі добрі люди – одна сім'я» за літературними творами В.О. Сухомлинського (для учнів 4 класів).
4. Екологічна гра-подорож «Флора та Фауна рідної землі» (для учнів 5 класів).
5. Краєзнавчий урок «Таємничі місця Кіровоградщини» (для учнів 6 класів).
6. Літературний урок «Сторінками творів поетів та письменників Кіровоградщини «Люблю тебе, мій рідний краю...»» (для учнів 7 класів).
7. Музичний калейдоскоп «Музична Кіровоградщина» (для учнів 8 класів).
8. «Єлисаветградська фортеця: міфи та реальність» (для учнів 9-х класів).
9. Поетичний ранок у музеї Арсенія Тарковського «Місто мого дитинства...» (для учнів 9 класів).
10. Конкурс відеороликів та презентацій на тему «Перлини нашого міста» серед учнів 9-11 класів.
11. Мистецький урок «Театр корифеїв: минуле та сучасне» (для учнів 10 класів).
12. Історичний квест: «Цікаві сторінки історії Кіровоградщини» (11 кл.)

13. Смайл-опитування учнів 10-11 класів «Екологічний стан Кіровоградщини. Що ми можемо зробити для його покращення».
14. Зустрічі з поетами та письменниками нашого міста (3-10 класи).
15. Круглий стіл для вчителів на тему «Бібліотека колегіуму: література краєзнавчої тематики».
16. Он-лайн презентація для вчителів української літератури на тему «Книги кіровоградських поетів та письменників в шкільній бібліотеці».
17. Виставка літератури «Відкрий для себе рідний край».

У просвітницькій краєзнавчій роботі шкільних бібліотек умовно можна виокремити три основні тематичні комплекси: *еколого-природознавче, краєзнавств, історичне краєзнавство, літературно-мистецьке краєзнавство.*

Шкільна бібліотека пропонує і в подальшій своїй роботі проводити такі заходи в краєзнавчій тематиці разом із вчителями-предметниками, класними керівниками та різні форми співпраці із учнями та їх батьками:

- ✓ *бесіди:* «Мій родовід – частина історії нашого народу»;
- ✓ *диспути:* «Чи знаємо ми історію рідного краю?», «Хто ми, звідки родом?»;
- ✓ *Дні краєзнавчої літератури:* «Письменники та поети рідного краю», «Легенди Кіровоградщини»;
- ✓ *День краєзнавства:* «У звичаях, традиціях - душа українського народу»; «Герб міста. Історія створення»;
- ✓ *краєзнавчі ранки:* «Подорож у скіфську давнину», «Сторінками історії Єлисаветграду»;
- ✓ *краєзнавчі екологічні години:* «Екологічні стежини Кіровоградщини», «Крилаті скарби рідного краю», «Шумлять дерева у ріднім краї»;
- ✓ *краєзнавчий променад:* «Кіровоградські художники»; «Видатні особи – уродженці Кіровоградщини»
- ✓ *вернісаж* «Рушникове диво», «Народні промисли краю»;

- ✓ *краєзнавчі вікторини*: «Сторінками історії нашого міста», «Вивчай і знай свій рідний край!»;
- ✓ *брейн-ринг (турнір) краєзнавців*: «Ми знаємо все про край, де ми живемо!», «Таємниці історії нашого міста»;
- ✓ *конкурс віршів*: «Співаю пісню рідної природи»;
- ✓ *краєзнавчі подорожі*: «Веселі Боковеньки», «Кропивницькі тюльпани», «Чорне озеро – загадка природи» (екскурсії в музеї, подорожі на природу, відвідування парків);
- ✓ *День бібліотворчості*:
 - створення саморобок: ляльок-мотанок, оберегів, прикрас (витинанка, декупаж, аплікація, оригамі, колаж, квілінг, пап'є-маше);
 - *майстер-класи*: «Веселі ідеї: обмін досвідом між учнями»;
- ✓ *підготовка рекламно-іміджевої продукції краєзнавчої тематики*: плакатів, листівок;
- ✓ *буккросинг літератури з краєзнавчої тематики*: «Передай книжку другу»;
- ✓ *смайл-опитування* на краєзнавчу тематику;
- ✓ *опитування або анкетування читачів*: «Мій вклад у розвиток рідного краю» (приклад питань для анкети: що ти зробив і що міг зробити корисного для захисту природи?, який свій вчинок ти вважаєш найгіршим у ставленні до природи?, що, на твою думку, люди могли б зробити корисного для охорони навколишнього середовища?);
- ✓ написання літописів, оформлення альбомів та кутків з народознавства;
- ✓ *формування тематичних папок з краєзнавчої тематики*: «Історичний портрет рідного краю», «Це цікаво знати з історії Кіровоградщини»;
- ✓ пошук старовинних книг, періодичних видань, світлин, речей побуту, вишивок, зразків одягу тощо;
- ✓ організація благодійної акції заповнення фонду шкільної бібліотеки актуальною літературою краєзнавчої тематики;

Краєзнавча робота вчить дітей розуміти та правильно оцінювати факти і явища повсякденного життя. Краєзнавство слід розглядати як багатогранну діяльність – освітньо-пізнавальну, пошуково-дослідну, суспільно корисну.

Видатний педагог В. О. Сухомлинський з цього приводу писав: «Та найголовніше питання, яке не давало мені спокою протягом усіх років роботи, це питання про те, як ввести маленьких школярів у великий світ суспільного життя, як домогтися того, щоб кожна дитина бачила не тільки своє село, місто, красу річки, на берегах якої пройшло її раннє дитинство, а й величезний, неосяжний світ своєї Батьківщини?».